

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 106/2021
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Δ΄**

Συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουνίου 2021

(Με χρήση τεχνολογικών μέσων σύμφωνα με την Απόφαση 222/2021 του Προέδρου Ν.Σ.Κ.)

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, λόγω κωλύματος της Προέδρου του Τμήματος Χρυσαφούλας Αυγερινού, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτης Παππάς, Αικατερίνη Γαλάνη, Στέργιος Κίκας, Δημήτριος Κατωπόδης, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Άννα Πρεβενά, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ.2901.29/21928/29.3.2021 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής -Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών -Τμήματος 1^{ου} .

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν α) η Διοίκηση δεσμεύεται από τη γνωμάτευση της Α.Ν.Υ.Ε. με αριθμ.6112/11.9.2020, η οποία κρίνει συμμετασχόντα σε διαγωνισμό πρόσληψης Πλοηγών ως «Κατάλληλο για Πλοηγό» παρότι μεταγενέστερα στις 12.10.2020 και πριν την έκδοση της πράξης διορισμού, υπήρχαν μακροσκοπικά ευρήματα, που συνιστούν ενδεχομένως πρόβλημα υγείας για το οποίο απαιτείται νέα ιατρική κρίση από την ίδια υγειονομική επιτροπή, και β) η Διοίκηση κωλύεται σε πρόσληψη του επόμενου υποψηφίου του πίνακα επιτυχόντων της Κ.Υ.Α. των

Υπουργών Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 2901.1/47373/2020/22.7.2020 (25/24.7.2020 τ. ΑΣΕΠ, ΑΔΑ:ΨΛ6Σ4653ΠΩ-Δ51).

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1.- Με την ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 2901.1/47373/2020/22.7.2020 προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την κάλυψη δέκα (10) κενών οργανικών θέσεων Πλοηγών. Κατά τη διαγωνιστική διαδικασία, όπως αυτή προβλέπεται από τους όρους της προκήρυξης και την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 4 π..δ. 749/1977, Α' 246), οι υποψήφιοι, πριν τη συμμετοχή τους στο στάδιο των γραπτών και προφορικών εξετάσεων, θα πρέπει να έχουν κριθεί υγειονομικά κατάλληλοι.

2.- Οι επιτυχόντες του διαγωνισμού του κλάδου Πλοηγών θα αναλάβουν καθήκοντα που απαιτούν ιδιαίτερες δεξιότητες κατά την άσκησή τους, όπως χρήση ανεμόσκαλας για επιβίβαση, αποβίβαση επί πλοίων εν πλω, τα εν λόγω δε καθήκοντα δεν αντικαθίστανται με άλλα (ΝΣΚ 570/2008).

3.- Ο Δ.Ν. υπέβαλε αίτηση υποψηφιότητας για την πλήρωση μιας από τις δέκα (10) θέσεις που είχαν προκηρυχθεί. Κατά τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό, παραπέμφθηκε, όπως και οι λοιποί συνυποψήφιοι, σε υγειονομική εξέταση στην ΑΝ.Υ.Ε., η οποία με τη γνωμάτευσή της με αριθμό 6112/11.9.2020 έκρινε τον υποψήφιο «Κατάλληλο για υποψήφιο ΠΛΟΗΓΟ».

4.- Η ως άνω γνωμοδότηση παρείχε στον υποψήφιο τη δυνατότητα συμμετοχής στην επομένη διαγωνιστική διαδικασία των γραπτών και προφορικών εξετάσεων ενώπιον της επιτροπής του Κεφαλαίου Στ' της ως άνω προκήρυξης. Μετά την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας από την αρμόδια Εξεταστική Επιτροπή, ο συγκεντρωτικός πίνακας τελικής βαθμολογίας των υποψηφίων, όπου ο Δ.Ν. αναγράφεται ως «ΕΠΙΤΥΧΩΝ», κυρώθηκε με την απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 2901.1/70304/21.10.2020 (ΑΔΑ:ΨΝΨΟ4653ΠΩ-5ΨΒ).

5.- Κατά τη διαδικασία των εξετάσεων ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία άρχισε στις 12.10.2020, ένα (1) μήνα δηλαδή μετά τη γνωμάτευση της ΑΝΥΕ και με

τη φυσική πλέον παρουσία του υποψηφίου, διαπιστώθηκε από πλευράς Επιτροπής και κατόπιν προφορικών καταγγελιών-σχολίων άλλων συνυποψηφίων, ότι ο εν λόγω υποψήφιος αντιμετώπιζε εμφανή αδυναμία βάρδισης.

6.- Συναφώς προς το αμέσως ανωτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία με το έγγραφό της με αριθμό πρωτ. 2901.32/42606/15.6.2021 αναφέρει ότι έχουν τελεστεί ατυχήματα πτώσης στη θάλασσα πλοηγών και με δυσμενείς αλλά και με ευνοϊκές καιρικές συνθήκες. Υπογραμμίζεται επίσης ειδικά, ότι τα καθήκοντα των πλοηγών, καθώς και ο τρόπος άσκησης αυτών με δυσμενείς καιρικές συνθήκες καθορίζονται με τις Υπουργικές αποφάσεις έγκρισης των Κανονισμών διεξαγωγής υπηρεσίας των Πλοηγικών Σταθμών (Β' 263/1991, 3182/2014, 3183/2014, 3184/2014, 3185/2014, 3186/2014, 3208/2014, 3209/2014, 3210/2014, 3211/2014). Ο τρόπος επιβίβασης των πλοηγών (ανεμόσκαλα) καθορίζεται από τη Διεθνή Σύμβαση «περί ασφαλείας της ανθρωπίνης ζωής εν θαλάσση 1974» (SOLAS), η οποία κυρώθηκε με τον ν. 1045/80 (Α' 95), ως ισχύει. [σχετικές διατάξεις Κανονισμός 17 Κεφαλαίου V του ν.1045/80, π.δ. 91/2016 (Α' 158)].¹

7.- Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (ΔΔΥ/ΥΝΑΝΠ), η οποία έχει την αρμοδιότητα των επόμενων σταδίων διορισμού, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος αφενός μεν του Δημοσίου (για καλή εκτέλεση της υπηρεσίας πλοήγησης), αφετέρου δε του υποψηφίου πλοηγού (για την ασφάλεια της ζωής και της υγείας του), παρέπεμψε εκ νέου τον υποψήφιο ενώπιον της Α.Ν.Υ.Ε., προκειμένου να κριθεί η υγειονομική του καταλληλότητα για την άσκηση των καθηκόντων του πλοηγού, ως προς την ορθοπεδική του ικανότητα, κατά το χρόνο έκδοσης της πράξης διορισμού, η νομιμότητα της οποίας, κατά τη γενική αρχή του δικαίου, κρίνεται με βάση το νομικό και πραγματικό καθεστώς του χρόνου έκδοσης

¹ Στην παράγρ. 3.3 του Π. Δ/τος 91/2016 (Α' 158) «Κύρωση των τροποποιήσεων της Διεθνούς Σύμβασης 'περί ασφαλείας της ανθρωπίνης ζωής στη θάλασσα, 1974 (SOLAS), η οποία κυρώθηκε με το νόμο 1045/80 (Α' 95), ως αυτές υιοθετήθηκαν την 3η Δεκεμβρίου 2010 με την απόφαση MSC 308 (88) της Επιτροπής Ναυτικής Ασφάλειας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO)» ορίζονται τα εξής: "ΚΕΦΑΛΑΙΟ V.ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ. Κανονισμός 23 - Διατάξεις μεταφοράς πλοηγού.10. Το υφιστάμενο κείμενο του κανονισμού 23 αντικαθίσταται από το ακόλουθο: 2. Γενικά.

2.1 Όλες οι διατάξεις που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά πλοηγού πρέπει επαρκώς να ικανοποιούν το σκοπό τους δίδοντας τη δυνατότητα στους πλοηγούς να επιβιβαστούν και αποβιβαστούν με ασφάλεια. ...2.3 Η κλίμακα του πλοηγού πρέπει να είναι πιστοποιημένη από το κατασκευαστή για τη συμμόρφωση της με αυτόν τον κανονισμό...3.3 Ασφαλής και άνετη πρόσβαση στο, και έξοδος από το, πλοίο πρέπει να διατίθεται είτε μέσω: 1. μίας κλίμακας πλοηγού που απαιτεί αναρρίχηση όχι λιγότερο από 1.5 μέτρα και όχι περισσότερο από 9 μέτρα επάνω από την επιφάνεια της θάλασσας ...".

αυτής. Ο υποψήφιος παραπέμφθηκε με τα με αριθμούς 2901.33/71952/2020/27.10.2020, 2901.33/85411/2020/22.12.2020 και 2901.33/14581/2021/26.2.2021 έγγραφα Δ.Δ.Υ. για υγειονομική εξέταση την 4.11.2020, την 12.1.2021 και την 3.3.2021 και δεν προσήλθε σε καμία από τις ορισθείσες ημερομηνίες προς νέα εξέταση, επικαλούμενος, κατά τα αναφερόμενα στο εν λόγω έγγραφο, ότι έχει ήδη κριθεί υγειονομικά κατάλληλος για πλοηγός με σχετική γνωμάτευση της Α.Ν.Υ.Ε., η οποία σύμφωνα με τη γνωμάτευση του άρθρου 4 του Π.Δ. 749/1977 (Α' 246) όπως ισχύει, είναι οριστική και ανέκκλητη.

Κατόπιν των ανωτέρω υποβλήθηκε το στην αρχή της παρούσας ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

8.- Από τις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 του ν. 3142 της 18/23.2.55 «Περί Πλοηγικής Υπηρεσίας» (Α' 43) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον 8. Προσόντα διορισμού Πλοηγών.

1. Οι πλοηγοί προσλαμβάνονται με διαγωνισμό που διενεργείται στον Πειραιά, ενιαία για όλους τους πλοηγικούς σταθμούς της χώρας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες για την Πλοηγική Υπηρεσία διατάξεις. Οι Αρχιπλοηγοί και Πλοηγοί τοποθετούνται και μετατίθενται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες και για τους λοιπούς δημόσιους υπαλλήλους σχετικές διατάξεις.

2. Ίνα διορισθή τις μόνιμος Πλοηγός διά τινα λιμένα δέον:

α) Να κέκτηται τα κατά τας διατάξεις των άρθρων 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Υπαλληλικού Κώδικος προσόντα, καθιερουμένων των κάτωθι παρεκκλίσεων και προσθηκών:

2.1.α) ... 1δ) Η ικανότης του υποψηφίου προς διορισμόν, κρίνεται υπό της ΑΝ.Υ.Ε. βάσει των πινάκων νοσημάτων και παθήσεων των ισχυόντων διά την εξέτασιν των συμπληρωσάντων το 60όν έτος της ηλικίας των διπλωματούχων Πλοιάρχων Α` τάξεως.....

δ) Να επιτύχη εις σχετικόν διαγωνισμόν διενεργούμενον ενώπιον Εξεταστικής Επιτροπής.

3... 4. Ο διορισμός γίνεται δ` αποφάσεως του Υπουργού, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως».

«Άρθρο 9. Δοκιμασία Πλοηγών.

1. Οι διοριζόμενοι το πρώτον ως Πλοηγοί υποβάλλονται εις εκπαίδευσιν και δοκιμασίαν παρά τοις Πλοηγικοίς Σταθμοίς μέχρι εξ μηνών, καθ' ούς ούτοι θα παρίστανται εις πλοηγήσεις ή θα πλοηγώσι συμπαραρισταμένου αρχιπλοηγού ή άλλου παλαιότερου πλοηγού των Σταθμών. Η διάρκεια της εκπαιδεύσεως ορίζεται υπό του Υ.Ε.Ν. Διευθυντού Ν.Ε.Ε.

2. Οι μετά το πέρας της εκπαιδεύσεως ταύτης κρινόμενοι υπό του Λιμενάρχου του λιμένος εις όν υπάγεται ο Πλοηγικός Σταθμός ως ακατάλληλοι, παραπέμπονται επί τη βάσει ητιολογημένης εκθέσεως αυτού ενώπιον του κατά το άρθρον 29 παρ. 3 Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπερ γνωμοδοτεί περί της παραμονής ή απολύσεως του υπό κρίσιν Πλοηγού. Οι κρινόμενοι ως απολυτέοι, απολύονται δι' αποφάσεως του Υπουργού. Οι ούτω απολυόμενοι, ουδεμίαν αποζημιώσεως δικαιούνται».

9.- Από τις διατάξεις των άρθρων 1, 4, 5 και 10 του π.δ. 749/1977 «Περί τρόπου διενεργείας διαγωνισμού προς πρόσληψιν Πλοηγών» (Α' 246), όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον . Προκήρυξις εξετάσεων.

1. Με απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής εκδίδεται η προκήρυξη εξετάσεων για την πρόσληψη πλοηγών και δημοσιεύεται εξήντα (60) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού σε δύο (2) καθημερινές εφημερίδες του νομού Αττικής και δύο (2) τουλάχιστον φορές σε καθεμία από αυτές».

«Άρθρον 4. Υγειονομική εξέτασις Υποψηφίων.

1. Οι Υποψήφιοι των οποίων ηλέγχθησαν τα υποβληθέντα δικαιολογητικά ως και οι υποψήφιοι της παραγρ. 3 του προηγούμενου άρθρου, καλούνται δια προσκλήσεως, δημοσιευομένης δια τοιχοκολλήσεως εις τον πίνακα ανακοινώσεων του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, όπως παρουσιασθώσι καθ' ωρισμένην ημέραν και ώραν ενώπιον της Ανωτάτης Ναυτικής Υγειονομικής Επιτροπής, προς υγειονομικήν εξέτασιν.

2. Η Ανωτάτη Ναυτική Υγειονομική Επιτροπή αποφαινόμενη περί της ικανότητος ή μη των ενώπιον αυτής παραπεμφθέντων υποψηφίων, συμφώνως τω άρθρω 8 παράγρ. 2δ του Ν. 3142/1955, συντάσσει σχετικόν πρακτικόν μετ' ονομαστικής καταστάσεως των υποψηφίων, όπερ υποβάλλει προς το Υπουργείον Εμπορικής

Ναυτιλίας πέντε, τουλάχιστον ημέρας προ της ημερομηνίας διενεργείας του διαγωνισμού.

3. Η γνωμοδότησις της ως άνω υγειονομικής Επιτροπής είναι οριστική και ανέκκλητος, μη υποκειμένη εις ένστασιν ενώπιον Επιτροπής ανωτέρου βαθμού»..

« Άρθρον 5. Παραπομπή υποψηφίων εις τας εξετάσεις.

1. Προς εξετάσιν ενώπιον της εξεταστικής Επιτροπής παραπέμπονται, μόνον οι κριθέντες υγειονομικώς κατάλληλοι υποψήφιοι.».

« Άρθρον 10. Έκδοσις αποτελεσμάτων.

«1.... 2. Μετά το τέλος της εξέτασης και βαθμολόγησης όλων των μαθημάτων συντάσσεται, εις διπλούν, συγκεντρωτικός πίνακας των αποτελεσμάτων των εξετάσεων, με βάση τους πίνακες βαθμολογίας κάθε μαθήματος..... Ο πίνακας αυτός, υπογραφόμενος από τα μέλη της Επιτροπής, κυρώνεται, με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και ανακοινώνεται στους υποψηφίους με τοιχοκόλληση επί τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες σε εμφανή θέση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

3. Οι ανακοινούμενοι ως άνω πίνακες, παραμένουσι τοιχοκολλημένοι επί τριήμερον τουλάχιστον εις εμφανή θέσιν του πίνακος ανακοινώσεων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.»

10.- Από τις διατάξεις των άρθρων 2, 7,10 ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α΄ 26) ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 2. Έκταση εφαρμογής.

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι` αυτούς διατάξεις.»

«Άρθρο 7. Υγεία.

1. Υπάλληλοι διορίζονται όσοι έχουν την Υγεία που τους επιτρέπει την εκτέλεση των καθηκόντων της αντίστοιχης θέσης. Η έλλειψη φυσικών σωματικών δεξιοτήτων δεν εμποδίζει το διορισμό, εφόσον ο υπάλληλος, με την κατάλληλη και δικαιολογημένη τεχνική υποστήριξη, μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντα της αντίστοιχης θέσης».

«Άρθρο 10. Χρόνος συνδρομής προϋποθέσεων διορισμού.

1. Οι υποψήφιοι υπάλληλοι πρέπει να έχουν τα προσόντα του διορισμού τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά το χρόνο του διορισμού.» .

11.- Από το άρθρο μόνο του α.ν.261 της 22/23.1.1968 «Περί χρόνου ανακλήσεως παρανόμων Διοικητικών Πράξεων» (Α' 12) ορίζονται τα εξής:

« Άρθρον μόνον.

1. Ατομικαί διοικητικάί πράξεις, εκδοθείσαι κατά παράβασιν νόμου, ανακαλούνται υπό της Διοικήσεως ελευθέρως και άνευ οιασδήποτε δια το Δημόσιον συνεπειάς, εντός ευλόγου από της εκδόσεως αυτών χρόνου. Επιφυλασσομένων των ειδικώς, άλλως οριζουσών, διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας, χρόνος, ήσων της 5ετίας τουλάχιστον από της εκδόσεως των κατά τα άνω ανακλητέων πράξεων, εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να θεωρηθή ως μη εύλογος προς ανάκλησιν, ανεξαρτήτως τυχόν κτήσεως υπό τρίτων βάσει αυτών οιοδήποτε δικαιώματος. 2. Αι διατάξεις του εδαφίου β' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και επί των προ της ισχύος του παρόντος εκδοθεισών κατά παράβασιν νόμου διοικητικών πράξεων και των τούτων ανακλητικών, ως και των καθ' ην εκκρεμούσιν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, αιτήσεις ακυρώσεως....3...».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

12.- Καταρχάς, σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 του ν. 3142/1955 «Περί Πλοηγικής Υπηρεσίας» (Α'43) όπως ερμηνεύτηκε αυθεντικά από το άρθρο 12 του ν.1879/1990, η Πλοηγική Υπηρεσία (Π.Υ.) διοικείται από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, δεν αποτελεί ανεξάρτητη υπηρεσία, το δε προσωπικό της αποτελείται από δύο κατά βάση κατηγορίες υπαλλήλων και συγκεκριμένα: 1) από το τακτικό μόνιμο προσωπικό που έχει τη διαβάθμιση και τις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων (άρθρο 6 παρ.1 ν.3142/1955, ΝΣΚ 4550/2002) και 2) από το προσωπικό των Πλοηγικών Σταθμών, δηλαδή των Αρχιπλοηγών και Πλοηγών (ανώτερο προσωπικό και των Κυβερνητών, Μηχανοδηγών, Αποθηκάριου και Λεμβούχων (κατώτερο προσωπικό). Από αυτούς, οι Πλοηγοί, προσλαμβάνονται ύστερα από διαγωνισμό, αν έχουν ειδικά προσόντα, σε οργανικές θέσεις για εκτέλεση διαρκούς δημόσιας υπηρεσίας και συνδέονται με το κράτος με άμεση υπηρεσιακή σχέση (ΝΣΚ 138/2009, Ολ. Α.Π. 1179/1986 ΝοΒ 1986.1116). Επίσης, το προσωπικό των Πλοηγικών Σταθμών (ανώτερο και κατώτερο) διαφοροποιείται των μόνιμων δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων ως προς τα προσόντα προσλήψεως, το μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς, καθώς και ως προς τη φύση των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του, τα οποία προσομοιάζουν με αυτά που παρέχουν οι εν ενεργεία ναυτικοί, πράγμα που άλλωστε δικαιολογεί την από τον ίδιο νόμο επιβαλλόμενη μισθολογική και ασφαλιστική εξάρτηση προς τους τελευταίους.

13.- Εξάλλου, σύμφωνα με πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου, η ατομική διοικητική πράξη από την έναρξη της ισχύος της έως την ακύρωσή της με δικαστική απόφαση ή διοικητική πράξη, παράγει όλα τα αποτελέσματά της και έναντι των διοικητικών αρχών, ανεξάρτητα αν πάσχει από νομική πλημμέλεια (Επαμ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 14^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, τ.1,σ.112). Η απόφαση της υγειονομικής επιτροπής και οι επόμενες διοικητικές πράξεις που έλκουν τη νομιμότητά τους από αυτήν έχουν υπέρ τους τεκμήριο νομιμότητας και δημιουργούν στον οικείο φορέα υποχρέωση διορισμού ή προσλήψεως, εφόσον έχει καταστεί απρόσβλητη, μόνο με τη συνδρομή των λοιπών προϋποθέσεων που τίθενται από το νόμο και τη σχετική προκήρυξη και εφόσον η συνδρομή αυτή δεν ελέγχεται από άλλο όργανο της διοίκησης (ΝΣΚ 200/2013 ατομ.).

14.- Σύνθετη διοικητική ενέργεια υπάρχει, όταν οι σχετικές διατάξεις ορίζουν ότι για την επέλευση του τελικού έννομου αποτελέσματος απαιτούνται περισσότερες

διαδοχικές διοικητικές πράξεις, η έκδοση κάθε μίας από τις οποίες είναι προϋπόθεση για την έκδοση της επόμενης, η τελευταία δε πράξη ενσωματώνει όλες τις προηγούμενες, οι οποίες έτσι αποβάλλουν την αυτοτέλειά τους. Στη σύνθετη διοικητική ενέργεια, κάθε μία από τις πράξεις που την ακολουθούν εκδίδεται με ιδιαίτερη διαδικασία. Το κύρος κάθε πράξης επηρεάζει μόνον το κύρος των πράξεων που την ακολουθούν. Κάθε πράξη μπορεί να προσβληθεί πριν από την ενσωμάτωσή της στην τελική. Μαζί με την τελική συμπεροσβάλλονται και εκείνες που έχουν προηγηθεί. Σε περίπτωση ανάκλησης ή ακύρωσης μιας ενδιάμεσης πράξης, η ενέργεια επαναλαμβάνεται όχι ολόκληρη, αλλά από την πράξη που ακυρώθηκε (Επαμ. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 14^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, τ.1, παρ.157).

15.- Περαιτέρω, η αρχή της νομιμότητας επιβάλλει στη Διοίκηση την ανάκληση κάθε παράνομης διοικητικής πράξεως, ενώ η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης απαιτεί τη διατήρηση της ισχύος της ευμενούς για τον καλόπιστο διοικούμενο πράξεως. Σύνθεση των αρχών αυτών συνιστούν οι γενικές αρχές ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων, σύμφωνα με τις οποίες και οι ευμενείς διοικητικές πράξεις ανακαλούνται, εάν είναι παράνομες, μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοσή τους, υπό τον όρο της αιτιολογήσεως της ενέργειας αυτής με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά ή στοιχεία, η ύπαρξη ή η έλλειψη των οποίων στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε συνάρτηση με το ισχύον κατά την έκδοση της ανακαλούμενης πράξεως νομοθετικό καθεστώς, θεμελιώνει την διαπιστούμενη παρανομία και κατ' ακολουθίαν τη συνδρομή νομίμου λόγου ανακλήσεως. (ΣΤΕ 3150/2014,2485/2013,3906/2008,3492/2000,2403/1997 Ολομ.).² Κατά γενική επίσης αρχή, η ανάκληση διοικητικής πράξεως επιτρέπεται μόνο για λόγους

² Στο άρθρο 20 παρ. 2 του κυρωθέντος με τον ν. 3528/2007 Υπαλληλικού Κώδικα (Α' 26) ορίζεται ότι: «1. Η πράξη διορισμού ανακαλείται υποχρεωτικά, εάν ο διοριζόμενος δεν αποδέχτηκε το διορισμό ρητώς ή σιωπηρώς ή δεν εκπλήρωσε άλλες νόμιμες πρόσθετες υποχρεώσεις πριν από την ανάληψη υπηρεσίας. 2. . . .3...». Περίπτωση παράνομης επιλογής, κατά τα ανωτέρω, συντρέχει και όταν η Διοίκηση εκφέρει την κρίση της περί επιλογής υποψηφίου κατά πλάνη περί τα πράγματα. (ΣΤΕ 2740/2005, ΔΕφΧαν 21/2020 σκ.2, ΔΕφΑθ 2750/2019 σκ.2, 262/2010 σκ.2).

νομιμότητας, τέτοιο δε λόγο συνιστά και η πλάνη περί τα πράγματα, εφόσον η διαπίστωση ορισμένης καταστάσεως ή η συνδρομή ορισμένων πραγματικών περιστατικών αποτελούσε κατά νόμο προϋπόθεση εκδόσεως της ανακαλούμενης πράξεως ή νόμιμο στοιχείο κρίσεως για την διαμόρφωση του περιεχομένου της (ΣΤΕ 3492/2000, 1426/2001). Αντίθετα, μόνη η διαφορετική εκτίμηση των αυτών πραγματικών περιστατικών, τα οποία το οικείο διοικητικό όργανο έλαβε υπόψη κατά την έκδοση της πράξεως, δεν συνιστά νόμιμο λόγο ανακλήσεως (ΣΤΕ 2815/1990 7μ., 3492/2000). Κατ' εξαίρεση της αρχής αυτής, η διοικητική πράξη μπορεί να ανακληθεί για το λόγο ότι εκτιμώνται ήδη με διαφορετικό τρόπο τα ίδια πραγματικά περιστατικά, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος (ΣΤΕ2319/2012, 1712/2002, 4284/1999,1223/1993,4084/1988, ΔΕφΘεσ. 103/2017 σκ.5).

16.- Η ανάκληση των διοικητικών πράξεων, επιτρέπεται ελεύθερα, ακόμη και αν ορίζονται από τις σχετικές διατάξεις ως οριστικές ή ανέκκλητες (ΝΣΚ 221/2005, ΣΤΕ 1405/1984, 312/1983 κλπ.). Ανακαλούνται δε είτε με αίτηση του ενδιαφερομένου είτε και αυτεπάγγελτα, και παρά τη θέσπιση ειδικής διοικητικής διαδικασίας (ΟΛΣΤΕ 2403/1997 ΕΔΚΑ 1998, 155, ΣΤΕ 880, 1654/1998 Δδικ 1999.1288, 1405, αντιθ. ΟΛΣΤΕ 1730/2000).

17.- Οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών διέπονται από την αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας. Η πλημμελής γνωμάτευση συμπαρασύρει και την κρίση της Διοίκησης και του Δικαστηρίου αν εσφαλμένα έκριναν αυτήν πλήρη (ΣΤΕ 4020/89 Διδικ 2.820). Η αιτιολογία θεωρείται ανεπαρκής, αν καταλείπονται αμφιβολίες για την ειδικότητα ή την πληρότητά της. Η πλημμελής αιτιολόγηση συνεπάγεται πλημμέλεια/ακυρότητα της τελικής διοικητικής πράξης του διορισμού και ο φορέας διορισμού μπορεί να προτείνει την τελική αυτή πλημμέλεια είτε με ενδικοφανή προσφυγή, αν προβλέπεται, είτε ζητώντας την ανάκληση της πλημμελούς πράξης.

18.- Η γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής (τυχόν ευμενής πράξη για τον υποψήφιο) υπόκειται σε ανάκληση αν είναι παράνομη κατά τις γενικές αρχές περί ανακλήσεως παράνομων διοικητικών πράξεων εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοσή της (ΝΣΚ 200/2013, 543/2008 με παραπομπές, πρβλ. και ΔΕφΑθ 969/2010). Το ίδιο αποτέλεσμα επέρχεται, αν η απόφαση της υγειονομικής επιτροπής, χωρίς να

ανακληθεί εξ υπαρχής, αντικατασταθεί με νεότερη που έχει διαφορετικό περιεχόμενο από την αρχική, η οποία, από την έκδοσή της, κλονίζει τη νομιμότητα των προηγούμενων ενεργειών της Διοίκησης και κωλύει την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης.

19.- Τέλος, οι πίνακες διοριστέων είναι αυτοτελείς υπό την έννοια ότι ο διορισμός των εγγεγραμμένων σε πίνακα διοριστέων προϋποθέτει την εξάντληση του χρονικώς προηγούμενου πίνακα με το διορισμό όλων των εγγεγραμμένων επιτυχόντων (ΣΤΕ 1802-5/1989, 3177/1994).

20.- Με βάση το σύνολο των προαναφερομένων, στην προκειμένη περίπτωση η υπηρεσία κατ' αρχήν δεσμεύεται από την αναφερόμενη στο ιστορικό γνωμάτευση της Α.Ν.Υ.Ε. και υποχρεούται να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πρόσληψης του ενδιαφερομένου ως δόκιμου πλοηγού, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις για την πρόσληψή του. Εντούτοις, εάν η Διοίκηση κατά την ουσιαστική κρίση της διαπιστώσει βάσει συγκεκριμένων στοιχείων ότι συντρέχουν πρόδηλα ευρήματα τα οποία δημιουργούν εύλογη αμφιβολία για την ορθότητα και την πληρότητα της αιτιολογίας της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής αναφορικά με την καταλληλότητα του συγκεκριμένου υποψηφίου πλοηγού και αιτιολογούν ειδικά την επανεξέτασή του από την Α.Ν.Υ.Ε., λαμβανομένων υπόψη των καθηκόντων της συγκεκριμένης θέσης και για λόγους προστασίας αφενός μεν του δημοσίου συμφέροντος, συνισταμένου στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, αφετέρου δε της υγείας του ίδιου του υποψηφίου πλοηγού, δύναται, κατ' εφαρμογήν της διάταξης του άρθρου 10 Υ.Κ., μετά από προηγούμενη ακρόαση του υποψηφίου για παροχή διευκρινίσεων, να αναστείλει τη σχετική διαδικασία και ακολούθως να θέσει υπόψη της Υγειονομικής Επιτροπής τα συγκεκριμένα δεδομένα και την σύνδεσή τους με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις άσκησης του επαγγέλματος του πλοηγού, όπως αυτά καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία, ώστε η Α.Ν.Υ.Ε. να αξιολογήσει αν απαιτείται ανάκληση της προηγούμενης απόφασής της και νέα κρίση. Σε περίπτωση ωστόσο κατά την οποία η Α.Ν.Υ.Ε. εμμένει στην αρχικά διατυπωθείσα γνώμη της ή παρέλθει άπρακτη η (σύντομη, ενόψει των περιστάσεων) προθεσμία που θα ταχθεί από την διεξάγουσα το διαγωνισμό υπηρεσία, η Διοίκηση οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πρόσληψης του ενδιαφερομένου ως δόκιμου πλοηγού. Υπό

τα δεδομένα δε αυτά, η Διοίκηση κωλύεται να προβεί στην πρόσληψη του επόμενου υποψηφίου.

Απάντηση

Κατόπιν των ανωτέρω, η απάντηση που προσήκει στο τεθέν ερώτημα, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, είναι η εξής:

Επί του πρώτου υποερωτήματος:

Η Διοίκηση δεσμεύεται από τις μέχρι τώρα ενέργειές της κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού υποψηφίων πλοηγών, δύναται ωστόσο, δρώντας με σκοπό την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, συνιστάμενου στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, αλλά και υποχρεούμενη να λάβει μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία της ζωής και της υγείας του υποψηφίου πλοηγού, κατόπιν προηγούμενης ακρόασής του, να αναστείλει προσωρινά, για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα, τη διαδικασία διορισμού του και να απευθύνει κατεπείγον έγγραφο στην Α.Ν.Υ.Ε., με το οποίο: α) να εκθέτει ειδικά και πλήρως αιτιολογημένα πρόδηλα ευρήματα ως προς τη σωματική ικανότητά του υποψηφίου πλοηγού, ειδικά σε σχέση με την άσκηση των καθηκόντων του, όπως αυτά καθορίζονται στην οικεία νομοθεσία, β) να ζητά από την Α.Ν.Υ.Ε. να εκτιμήσει, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας και πάντως το συντομότερο δυνατό, αν τα ευρήματα, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που η Α.Ν.Υ.Ε. είχε υπόψη της κατά την εξέταση του υποψηφίου, επιβάλουν την επανεξέτασή του και γ) σε περίπτωση που κριθούν τα ευρήματα επαρκή, να ζητά από την Α.Ν.Υ.Ε. την άμεση επανεξέτασή του.

Επί του δευτέρου υποερωτήματος:

Υπό τα δεδομένα της υπόθεσης, η Διοίκηση κωλύεται να προβεί στην πρόσληψη του επόμενου υποψηφίου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 7 Ιουλίου 2021

Ο Προεδρεύων

Η Εισηγήτρια

Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Άννα Πρεβενά

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.